

Mesilaste pidamisest, mesilaste sülemlemisest ja kevad-suvistest töödest mesilas

Kokkuvõte Peeter Tamme ettekandest Hiiumaa mesindusõppusel 31. mail 2008.a.

Lektorileping PR-4-1.5-59

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Lühiülevaade käsitletud alateemadest

Enne kui alustame mesindustöödega, tuleks alati pisut aru pidada, et oleks selge, mida soovime, kuidas selle saavutame ja kauaks seda kõike. Muidu võib tulemus mitte meeldida. Koguni midagi vastupidist võib kätte tulla.

Täna räägime mesilastest ja mitte esimest korda. Mida siis mõelda mesilaste pidamise all? Seda mõistetakse mõneti. Üks, mida juba lahkunud vanema põlve mees ütles, et see on üks tülikas ja palju tähelepanu nõudev ettevõtmine.

Kuidas tal see siis oli? Kevadel tuleb seal käia (ta elas Kärddlas) ja kirstust kõik kärjed mesipuudesse tassida. Alati ei saagi ühe õhtuga valmis ja tuleb uuesti tulla. Siis tuleb veel magasin peale panna ja vaadata ega kuskil mõnd sülemit ei ole. Vahel on sülem maas nagu talvemüts. Siis on lihtne, aga katsu see kusagilt puu otsast või pöösast üles leida. Ja käia tuleb mitu korda. Pärast, sügise poole, tuleb see limamine selle meega.

Noh - mett sa ju sööd!

35 - 40 kg kulub mul omal aastal; lapsed naised veel peale selle.

Ja ka tarusid oli tal samuti 30-40.

Kui küsida, kuidas ta talvise söötmise korraldas, siis selgub, et ei kuidagi. „Ma võtan mee ära ja annan tühjad kärjed neile tagasi. Eks nad siis ise vaatavad, mis tad talveks saavad." On ju tõesti tülikas ja aega nõudev.

Oli teinegi veel selline tähelepanuväärne, kes nimetas end uhkusega "metsmesinikuks". Ta1 olid veel vanad pakktarud - ilma raamideta. Olid vaid pilpad üle. Tema vaatas raske paku ja lõikas pussnoaga sisu välja. See pandi sauna keriseaugu ette nõrguma. See, mis välja nõrgus, oli naiste oma, mis sisse jäi - sellest said mehed jooki. Mis peale joogitegu veel kotti jäi, kuulus putukatele. Seal oli nii herilasi kui mesilasi, aga ka sipelgaid, sest kogu see küllus laius mesipuude kõrval pöösa all.

Ka nii on mesilasi peetud: Uute asunike tarvis jäi aga alati "pisut haput haisu taru nurka". Paistab pisut vähem tülikas mesindusmeetod olevat.

Siis veel need hobimesinikud. Tema rõõmustab selle üle, et on juba sellel aastal saanud üle 30 sülemi. Kui aga näeb naabripere poolpödurat tarus maikuu keskel vaid viit haudmekärge, imestab: "Sa siga, kui palju hauet!" Kui aga küsida temalt, kuidas ta kasutab ära oma rikkaliku sülemisaagi, möönab vaid, et ajab need kõik kahe- ja kolme kaupa kokku. Igav ei ole. Mee sööb ise või jagab tuttavatele laiali. Ka nii võib mesiksi pidada.

Siis see suur selts kärjevahetajaid. Kui sõidab kohale kevadine iga-aastane kärjevahetaja, on nad platsis. Nad ei vaja ei nõu ega abi. Kes ja kuidas selle karraldas, pole neile tähtis. See peab olema! Ja kui pole, nad pahandavad. Ühistöö, kokkusaamised, info - see neid ei huvita, Nemad on klass omaette - iseseisvad ja üksi-asuvad, nagu punaarmee üksused Venemaal kodusõja ajal. Raamatuid neil jätkub, haigustega pole kimpus. On ju täitsapoisid!?

Ja nüüd need pärismesinikud, kes mett toodavad. Mõnel rohkem, teisel vähem peresid. On välja kujunenud tõuliinid ja kunstlik emakasvatus. Sinnamaale välja, kuhu on jõudnud põhjanaabrid. Seal leidub mesilaid, kus on mitusada peret ja nende hooldamisel pole aega küsida ei tuulest ega vihmast. Kõike suunab ja sunnib takka halastamatu graafik: täna need kolm või neli osakonda ja homme kiirelt edasi. Pole aega pühkida ei higi ega mesilasi tarukorpuste vahelt. Iga päev puruneb käte vahel mõni vahtplastist korpus. Pole häda!

Mesindusselts hõlmab endas organiseerunud ja asjasthuvitatud mesinikke. On kahju, et nii palju on neid, kes soovivad olla omaette. Kahjuks oleneb meie hääle tugevus ja kandvus maakonnas, vabariigis ja

Euroopas meie arvust. Nii jääb asjalik täendus lihtsalt kIrvale. Ise olla, olla omaette ja olla õnnelik on siiski väga raske. Tänapäev on saabunud! Ühingud ja seltsid olid juba meie iseseisvuse algaastail päevakorras. Nüüd palju enam.

Näide ajaloost:

Õeldakse nagu oleksid ristirüütliid toonud meile ristiisu. Töenäoliselt pole see nii. Nemas tõid meile valitsejad, s.t. ise-ennast. Alluvussuhte tõid nad ja nõudmise iseotsustamisest loobuda. Usk Lunastavasse Kristusesse oli siis juba ammu vastu võetud ja toimis kogu Pühal Maarjamaal. Miks nad sils tulid? Aga ainult sellepärast, et me polnud mitte üksi piisavalt, vaid ka üleüldse mitte organiseerunud. Omavahelised tülid segasid organiseeritud vastuseisu ja andsid meile 700 aastat järelemõtlemise aega. Inimesed! Jälle kollitab meid Euroopa! Sul võib olla tutvusi piiri taga. Võid saada materjale või vahendeid oma tarbeks. Seda küll, aga Euroopa ei tunne Eestimaad ja meie toodangut, siinseid mesindussaadusi. Ja üksi ei suuda me end kuuldavaks tuua. Seepärast ühinegem!

Vabelehiie: Kõigi maade proletaarlased ühinege!

On näha pahameelseid käeviipeid, käegalöömist

Naisbääl: "Aga see jutt on ju õige!"

Omavaheline arutelu plussidest ja miinustest.

Jutt kaldub tarutüüpide juurde. Milleks osta uusi ja kalleid vabrikukorpusi, kui õues seisavad siin sajandi jooksul välja töötatud oma eesti tarud?

On korpustarude tuliseid austajaid ja lamavtaru eeliste esiletõstjaid. Kuid ka lamavtarusse saab asetada korpusi üksteise peale ja korpustes tõsta kõrgi, kui vaja, ühekaupa.

Vaidlus jääb viiki.

Selge on vald üks: see mis sulle on väga käepärane, ei pruugi mulle üldse mitte sobida. Mitte oma taru pole vaja välja mõtlema hakata vaid oma isiklikku mesindusmeetodit, see, mis sobib sinu koduõue ja tarumaale.

Haigustest rääkides kuuleme hingetorulest uue vormi jõudmisest Saaremaale.

Sarjata saab ka varroalest.

„Laibalugemine” pole kindel näitaja.

Apistan on aegunud ja enam mitte toimiv.

Kust, kuidas ja millised orgaanilised happed?

Ja üldse, mis elukas see kaheksajalgne üldse on? Äkki teda ei peakski mürgitama? Ka temal võib leiduda oma varjatud nõrk koht. Kui tuleks boopis sellele tähelepanu pöörata ja mitte treenida loomakest kõikvõimalike vabenditega, mida tööstus usinasti toodab?

Kui oleme näinud reisimuljeid Soomest, saab selgeks taas ammutuntud tõsiasi: siin on hea elada.

Täna tähelepanu eest!

31. mail 2008

Peeter Tamm